

Kestävän kehityksen kytkeminen kaupunkien konserniohjaukseen

Sanna Mari Huikuri, kehityspäällikkö, Tampereen kaupunki
Noora Orvasto, erityisasiantuntija, Turun kaupunki

Kestävä Kuntatyö 2024
20.3.2024

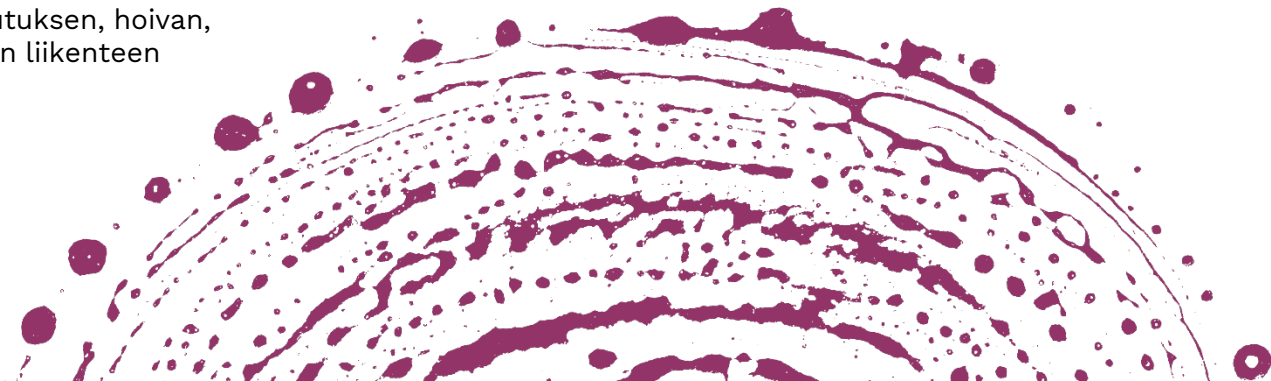

KUNTA
LIITTO

Kunnat keskeisessä asemassa kansallisten kestävyystavoitteiden saavuttamisessa

- Lähtökohtana YK:n Agenda2030:n viitekehys ja kestävä kehitys 17 tavoitetta, joihin Suomi on valtiona sitoutunut
- Laajan tehtäväkenttensä vuoksi kuntien vastuulla on yli 60 % kestävä kehitys tavoitteiden toimeenpanosta
 - Kunnat edistävät kestävä kehitys tavoitteita lakisääteisten tehtäviensä, muun toimintansa, kehittämistoimien ja innovaatioiden avulla
- Kunnat ja niiden tytäryhteisöt ovat keskeisessä asemassa Agenda2030:n ja siitä johdettujen kuuden muutosalueen tavoitteiden toteuttamisessa
 - Kunnat toteuttavat tavoitteita esimerkiksi koulutuksen, hoivan, puhtaan veden, energian, jätehuollon ja kestävä liikenteen järjestämisessä
 - Kuntien toiminnassa ja palveluiden tuotannossa kuntakonsernin ja siten kuntien tytäryhteisöjen merkitys on jatkuvasti kasvanut
 - Agenda2030:n myötä kestävä kehitys toimii yhä tärkeämpänä vastuullisen liiketoiminnan kirittäjänä myös kaupunkikonserniin kuuluvissa osakeyhtiöissä ja muissa tytäryhteisöissä

Konserniohjaus kestävän kehityksen tavoitteiden edistäjänä tytäryhteisöissä

- Kuntalaissa säädetään kunnan konsernijohtosta, omistajaohjauksesta sekä konserniohjeesta
 - Sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että kunnassa on käytössä konserniohjauksen edellyttämät omistajaohjausvälineet varmistamaan se, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa ja johtamisessa otetaan huomioon kuntakonsernin **tavoitteet** ja **kokonaisuus**
- Kestävän kehityksen tavoitteet ovat tuoneet kokonaisuajatteluun täydentäviä näkökohtia, jotka kaikki tulisi ottaa huomioon konsernin toimijoissa
- Omistajaohjaus toteutetaan käytännössä konserniohjauksella
 - suppeimmillaan valtuuston hyväksymä konserniohje, jota tytäryhteisöissä noudatetaan
 - laajimmillaan tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat ja yhteiset hyvän hallintotavan määrittävät ohjeistukset

Konserniohjausselvitys

Tulokset ja havainnot koko kuntakentän käytössä

- Kuutoskaupunkien **SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa-verkostoprojektin** keskeisimpiä tavoitteita on yhteiskehittää kuutoskaupunkien kestävyden strategista johtamista tukevia malleja ja työkaluja
- Konserniohjauksen merkitys kestäväen kehityksen edistämässä tunnistettu
- Selvitys toteutettiin KPMG:n koordinoimana loka-joulukuussa 2023 osallistamalla kuutoskaupunkien konsernijohtamisen ja kestäväen kehityksen asiantuntijoita työpajoissa ja täydentävissä haastatteluissa sekä hyödyntämällä kuutoskaupunkien julkista lähdeaineistoa.

Miten kaupungit voisivat kestäväen kehityksen tavoitteilla ohjata ja vaikuttaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toimintaan?

Kolme käytäntöä, joilla kestävän kehityksen tavoitteet varmimmin tytäryhteisöjen johtamiseen

Käytä vakiintuneita käytäntöjä uusien yhteisten tavoitteiden läpivientiin tytäryhteisöissä

Keskitä uuden yhteisen tavoitteen ohjaus yhdelle toimijalle

Ennaltaehkäise ohjauksen hajautuminen tytäryhteisön näkökulmasta

Kolme näkökulmaa raportointidirektiivin käyttöönotosta ja sen lisämahdollisuuksista

Uudet tietovaatimukset ohjaavat kiinnittämään omaehtoisesti huomioita raportoitavaan asiaan

Uusia raportointikäytäntöjä voidaan hyödyntää myös muiden tytäryhteisöjen tietoisuuden lisäämisessä

Käytäntöjä voidaan harmonisoida ja käyttöönottoa nopeuttaa konserninhjauksen työvälineillä ja tuella

Kuusi yhteistä kehittämiskohdetta hyödyntää ja soveltaa raportointidirektiiviä laajemmin 1/2

Kuutoskaupunkien kuntakonsernien kestävyysraportoinnin yhtenäistäminen direktiiviin sopivaksi ja keskenään vertailtavaksi

- Jos tytäryhteisöiltä odotetaan kestävyysseikkoihin liittyvää raportointia kuntakonsernille, tulisi se **yhtenäistää** CSRD:n raportointi-malliin sopivaksi.
- Näin kuntakonserni saa **vertailtavaa** tietoa ja tytäryhteisöt pystyvät toimittamaan tietoja samalla tavalla eri toimijoille

Olemassa olevien ohjausprosessien päivittäminen yhteisellä periaatteella sisältämään raportointidirektiivin vaatimukset

- Konserniohjaus ottaa **vastuun** siitä, että kaikki soveltamisalaan kuuluvat tytäryhteisöt ovat **tietoisia** heitä koskevista vaatimuksista, ja että heillä on **suunnitelma** toimeenpanon toteuttamiseen.

Soveltamisalan ulkopuolisiin tytäryhteisöihin soveltuvan kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin kevennetyn käytännön määrittäminen

- **yhdenmukainen, kevennetty malli** kaksinkertaisen olennaisuuden analyysiin soveltamisalan ulkopuolisissa yrityksissä ainakin strategisiksi määritellyillä toimialoilla
- toteutettaisiin ohjatuilla **työpajoilla**, joissa tunnistetaan ja käsitellään yksittäisen tai useamman samantyyppisen tytäryhteisön kestävyysvaikutuksia, -riskejä ja -mahdollisuuksia.

Kuusi yhteistä kehittämiskohdetta hyödyntää ja soveltaa raportointidirektiiviä laajemmin 2/2

Soveltamisalaan kuulumattomien tytäryhteisöjen toimenpiteiden priorisointi johdonmukaisesti ja yhteneväisesti

- yhteiset periaatteet, joilla johdonmukaisesti **priorisoidaisiin** raportointidirektiivin soveltamisalaan kuulumattomien tytäryhteisöjen toimenpiteitä
- Yhteistä hyötyä syntyy, kun eri kaupunkien vertailukelpoisten tytäryhtiöiden toimenpiteitä ja vaikuttavuutta voidaan arvioida keskenään

Soveltamisalaan kuuluvien tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla

- Konserniohjaus ottaa **vastuun** siitä, että kaikki soveltamisalaan kuuluvat tytäryhteisöt ovat **tietoisia** heitä koskevista vaatimuksista ja että heillä on **suunnitelma** toimeenpanon toteuttamiseen
- yhteisen **osaamisen kehittämisen** polku, joka sisältäisi koulutuksia ja käytäntöjen harmonisointia:
 - konserni- ja omistajaohjaukselle
 - tytäryhteisöjen johdolle ja hallitusten jäsenille

Soveltamisalan ulkopuolisten tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla

- Konserniohjaus ottaa **vastuun** siitä, että keskeisimmät soveltamisalan ulkopuoliset tytäryhteisöt voisivat **hyödyntää** heille avautuvia uuden raportoinnin mahdollisuuksia.

Yhteenveto ja suositukset kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi tytäryhteisöissä

Suositus 1:

Vie kestävän kehityksen tavoitteet yhdenmukaisesti tytäryhteisöihin olemassa olevaa johtamiskulttuuria ja johtamiskäytäntöjä hyödyntäen ja kehittäen

Suositus 2:

Käännä raportointidirektiivin pakko hyödyksi tytäryhteisöjen kestävä kehityksen tavoitteiden johtamiseen

- EU:n raportointidirektiivi on usealle tytäryhteisöille kohdistuva velvoite. Käännä raportointidirektiivi omaksi hyödyksi sekä hyödyntämällä raportoinnin sisältöä tukemaan kestävän kehityksen tavoitteita että laajentamalla sen soveltamista kevennetysti myös direktiivin ulkopuolisiin tytäryhteisöihin.
- Raportointivelvoitetta kannattaa hyödyntää myös kehittämään tytäryhteisöjen johtamiskulttuuria kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseksi.

Tampereen ja Turun kokemuksia konserniohjauksen kytkemisestä kestävään kehitykseen

Selvitysprosessin
oivalluksia

Hyviä käytänteitä

Konserniohjausselvityksen loppuraportti ja lisätietoa SDG-verkostoprojektista

Kiitos. Tack.

www.kuntaliitto.fi